

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.25/2015/10. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. március 4. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t:

A parancs iránti engedetlenség büntette miatt **vádlott** ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa 2015. január 26. napján kihirdetett KB.II.19/2014/5. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben a pénzbüntetés alkalmazását mellőzi, a lefokozást pedig önálló büntetésül tekinti kiszabottnak.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 20.000 (húszezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa a 2015. január 26. napján kihirdetett Kb.II.19/2014/5. számú ítéletével **vádlottat** bűnösnek mondta ki a Btk.444.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő parancs iránti engedetlenség büntetében, ezért 150 napi tétel, napi tételenként 1.000,- ft, összesen 150.000,- ft pénzbüntetésre, valamint lefokozásra ítélte. A pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására. Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a kihirdetett tudomásul vette, a vádlott felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.321/2015/1. számú átiratában arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét tanácsulésen hagyja helyben.

A vádlott a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztette fellebbezésének írásbeli indokolását, melyben arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság őt az ellene emelt vád alól mentse fel. Álláspontja szerint megváltozott egészségi állapotára figyelemmel nem lett volna beosztható elektromos zárkezelő szolgálatba és ugyanezen okból egyenruhát sem viselhetett. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az összes, az egészségi állapotára vonatkozó iratot szerezze a ... Megyei Büntetés-Végrehajtási Intézetétől, mert ezeket az elsőfokú bíróság eljárása során nem vizsgálta meg. Egyébként a pénzbüntetés tekintetében az anyagi teherbíró képessége nem áll fenn, mert jövedelme nincs, tele van adóssággal és anyagilag teljesen ellehetetlenült. Utalt arra, hogy gyermekét és édesanyját egyedül tartja el, valamint arra is, hogy azért nem oszthatták volna be

szolgálatba, mert olyan gyógyszert szed, ami az érzékelés és a felismerés megváltozásához és az ítélőképesség károsodásához vezet.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú eljárásban előadottakat változatlanul fenntartotta és védence felmentésére tett indítványt.

A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában felmentését kérte. Utalt arra, hogy a cselekmény elkövetése idején érvényes orvosi felmentéssel rendelkezett, melyet a ... Onkológiai Rendelőben állítottak ki, továbbá, hogy kérte az elsőfokú tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljárás során, az egészségügyi törzskönyvének beszerzését, azonban ennek az elsőfokú katonai tanács nem tett eleget. Utalt arra, hogy az utolsó FÜV döntésében nem zárták ki a szolgálat ellátását, azonban az orvosok azt javasolták neki, hogy próbálja elintézni, hogy olyan helyen teljesítsen szolgálatot, mely megfelel az egészségi állapotának. Úgy nyilatkozott, hogy nem érti, hogy a doktornő miért nem engedélyezte neki, hogy más szolgálatot lásson el, és azt ne egyenruhában kelljen teljesíteni. Előadta továbbá, hogy jelenleg foglalkozás nélküli, nem részesül ápolási segélyben sem.

A vádlott által bejelentett fellebbezés folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A felmentésre irányuló vádlotti fellebbezés és védelmi indítvány nem alapos.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy a katonai tanács tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A vádlott a tárgyalás megnyitását követően érdeklődött védő kirendelésének lehetőségéről, majd a katonai bíró tájékoztatását követően mégsem kérte annak kirendelését. Ugyanekkor a vádlott költségmentesség iránti kérelmet terjesztett elő, melyet a katonai tanács a tárgyaláson hozott 1. sz. végzésében elbírált és elutasító rendelkezést hozott, majd a vádlotti fellebbezést követően ezt a végzést a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2015. április 15. napján kelt 6.Kbkf.10.021/2015/3. sz. végzésével helybenhagyta. Megállapítható továbbá, hogy az elsőfokú katonai tanács a törvényes formában oktatta ki a vádlottat valamint a tanúkat, illetve az okirati bizonyítékokat megfelelő módon tette az eljárás anyagává.

Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlott a tárgyaláson tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Védekezést terjesztett elő, mely szerint a biztonsági vezető irodájában közölte az előjárójával, hogy egészségi állapota miatt nem tud egyenruhát viselni, mire feljelentéssel fenyegetve elküldte az irodából, majd ezt követően ő elfoglalta a szolgálati helyét. Előadása szerint más alárendeltek nem voltak jelen a párbeszédnél. Hivatkozott továbbá arra, hogy megváltozott egészségi állapota miatt ezt a szolgálatot nem is láthatta volna el, illetve a szolgálat ellátásához megfelelő egyenruha nem is állt rendelkezésére. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott védekezésével szemben a tényállást a tárgyaláson kihallgatott tanúk vallomása, valamint a rendelkezésre okirati bizonyítékok alapján állapította meg. Az elsőfokú bíróság ítélete második oldal közepétől a 7. oldal első bekezdéséig értékelte az általa megismert bizonyítékokat, és logikus meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem fogadta el a vádlott védekezését a tényállás alapjául. A 2014. január 2-i parancs megtagadás tekintetében **tanú1, tanú2, tanú3 és tanú4** egybehangzó vallomásai cáfolták a vádlotti védekezést. Megállapítható azonban, hogy az elsőfokú katonai tanács a vádlott védekezésének megfelelően vizsgálta azt, hogy a vádlott a kérdéses napon ilyen típusú szolgálatot láthatott-e el, illetve, hogy volt-e lehetősége a szolgálat ellátását megelőzően

megfelelő szolgálati egyenruhájához jutni. Ebben a tekintetben szintén **tanú1** tanú, valamint **tanú5** tanú vallomásai cáfolták a vádlotti védekezést. A büntetőeljárás iratai között rendelkezésre álló orvosi iratok, valamint az azzal összefüggésben a büntetés-végrehajtás szervezetén belül keletkezett iratok között nem áll rendelkezésre olyan mely szerint a vádlott a történeti tényállásban megjelölt időben ne láthatott volna el, elektromos zárkezelői szolgálatot, illetve egészségi állapotára figyelemmel ne viselhetett volna egyenruhát.

Az elsőfokú katonai tanács indokoltan utasította el a vádlottnak az elsőfokú tárgyaláson előterjesztett, a büntetés-végrehajtási intézetnél tárolt egészségügyi törzskönyvének beszerzésére irányuló bizonyítási indítványt. Az elsőfokú tárgyaláson **tanú5** a bv. intézet egészségügyi osztályának vezetője tanúként kihallgatásra került, és hitelesen tudott nyilatkozni a vádlott egészségügyi állapotával, besorolásával, státuszával kapcsolatban. Ezen túlmenően pedig a szükséges orvosi iratok, a nyomozati iratok között rendelkezésre álltak.

A Be.351.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a vádlott fellebbezésben új tényre, új bizonyítékra nem hivatkozott, valamely konkrét megalapozatlansági okot sem jelölt meg. A katonai tanács által rögzített tényállás megalapozott, mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. Így a vádlottnak a bizonyítékok újraértékelésére, felülmérlegelésre, és ezen keresztül a vádlott felmentésére irányuló fellebbezés eredményre nem vezethetett.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Nem tévedett a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor **vádlott** bűnösségét a Btk.444.§ (1) bekezdésébe ütköző, és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő parancs iránti engedetlenség büntetében megállapította.

a Btk.444.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a bűncselekményt azt követi el aki a parancsot nem teljesíti. A (3) bekezdés a) pontjában foglaltak szerint a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a parancs iránti engedetlenség más alárendeltek jelenlétében vagy egyébként nyilvánosan, akár a parancs teljesítésének kifejezett megtagadásával, akár egyéb sértő módon történik.

A bűncselekmény elkövetése idején hatályos Hszt. 69.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a hivatásos állomány tagja a szolgálat teljesítése során köteles végrehajtani az előljáró parancsát, a felettes rendelkezését, kivéve, ha azzal bűncselekményt követne el. A (2) bekezdésében foglaltak szerint az (1) bekezdésben írt kivétellel a hivatásos állomány tagja a jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtását nem tagadhatja meg. Ha azonban annak jogellenessége felismerhető számára, arra haladéktalanul köteles az előljáró figyelmét felhívni. Ha az előljáró a parancsát, a felettes a rendelkezését ennek ellenére fenntartja, azt kérelemre írásba kell foglalnia. A jogszabálysértő parancs, rendelkezés végrehajtásáért kizárólag az azt kiadó felel.

A tényállásban foglaltak szerint a vádlott előljárójától nem valamely bűncselekményt megvalósító magatartás elvégzésére kapott parancsot, hanem vezényelt szolgálatának szabályszerű végrehajtására. Ezt a parancsot a vádlott az előljáró három másik alárendeltjének jelenlétének kifejezetten megtagadta. Magatartásával tehát kifejtette az adott bűncselekmény törvényi tényállási elemeit. Csupán utalni kíván a másodfokú bíróság arra, hogy kizárólag a bűncselekményt

megvalósító parancs végrehajtását nem köteles az alárendelt végrehajtani. A vádlott azonban - bár ez a körülmény sem mentette volna magatartását, - még a parancs jogellenességére sem hivatkozott. A tárgyaláson lefolytatott bizonyítási eljárás keretében pedig bizonyítást nyert az, hogy a parancs jogszerű volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket, és nem tévedett, amikor nyomatékos enyhítő körülményként értékelte azt, hogy a vádlott szolgálati viszonya már megszűnt és, hogy kiskorú gyermek eltartásáról önállóan gondoskodik, és ezért enyhítő rendelkezés alkalmazásával vele szemben pénzbüntetést szabott ki. A cselekmény jellegére figyelemmel helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott magatartásával méltatlanná vált a rendfokozat viselésére és ezért vele szemben indokoltan szabott ki lefokozás katonai büntetést. A vádlottnak az elsőfokú tárgyalást követően megnehezült anyagi helyzetére, a munkanélküli állapotára, és az ápolási segély, jövedelme megszűnésére figyelemmel azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlottal szemben a pénzbüntetés kiszabását mellőzve, a lefokozást a Btk.135.§ (1) bekezdés a) pontja alapján önálló büntetésül tekinti kiszabottnak.

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban kirendelt védő díjaként felmerült bűnügyi költséggel kapcsolatban a Be.339.§ (1) bekezdése alapján, a Be.338.§ (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli, mivel az eljárás során indokolatlanul merült fel.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2016. március 4.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
bíró

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős, és végrehajtható.

Budapest, 2016. március 4.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke